

Rize Milletvekili İzzet Akçal ve 4 arkadaşı ile Çoruh Milletvekili Mecit Bumin ve 4 arkadaşının, Çay Kanununa ek kanun teklifleri ve Tarım ve Bütçe Komisyonları raporları (2/76, 77)

Rize Milletvekili İzzet Akçal ve 4 arkadaşının Çay Kanununa ek Kanun teklifi (2/76)

8 . XII . 1950

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

3788 sayılı Çay Kanununa ek Kanun lâyihasıyla esbabı mucibesi birlikte sunulmuştur.

Muktazasının ifasını rica ederiz.

Rize Milletvekili	Rize Milletvekili	Rize Milletvekili	Rize Milletvekili	Rize Milletvekili
<i>İzzet Akçal</i>	<i>Mehmet Mete</i>	<i>Osman Kavrak</i>	<i>Kemal Balta</i>	<i>Zeki R. Sporel</i>

Tasarının mucip sebepleri

3788 sayılı Kanunla kurulması gereken 30 bin dekar çay bahçelerinin kurulacağı mahallin tâyini mezkûr kanunun birinci maddesi mucibince Bakanlar Kuruluna terkedilmiş bulunmakta idi. 10 . V . 1940 taris ve 12450 sayılı Bakanlar Kurulu kararnamesiyle çay ziraatinin salih mntaka olarak Çoruh vilâyetinin Hopa Kazasıyla Trabzon Vilâyetinin Sürmene ve Of Kazalarında ve Rize İlinin tamamı tespit edilmiş ise de: halen Of İlcesinin Rize hududundaki köylerinden başlayıp Pazar Kazasının Kemer Köyü mntakasına kadar uzanan 65 kilometre uzunlukta ve içe doğru 18 kilometre derinlikte bir sahada otuz bin dekar çay bahçesi tesis olunmuş ve bu bahçelerden 1950 yılında 860 bin kilo yaş ve 200 bin kilo kuru çay alınmıştır.

Türkiyenin senelik çay istihlâki çay bahçelerinin kurulduğu sıralarda 860 : 900 ton arasında iken bugün istihlâk 1400 tona çıkmıştır. Mevcut 30 bis dekar çay bahçelerinin 20 sene sonraki verimi ancak âzami bin tondan ibaret olacaktır. Binaenaleyh; bu durum karşısında 30 bin dekar çay bahçelerinin verimi Türkiyenin ihtiyacını karşılamıyacağı gibi nüfusun artımı ve çay istihlâkinin köylere kadar tevessüü dolayısıyla ihtiyaç miktarı da yükselecektir.

Sureti ekli (R. O. Mannell And. Ltd. London) raporunda mevzu bahis edilen Rize çayı evsaf ve kalite bakımından ihraç metayı haline gelerek ilerde döviz de sağlıyabilir.

İşte bu sebeplere mebnidir ki: iklim ve diğer vasıfları itibariyle çay ziraatine elverişli ve sözü geçen Bakanlar Kurulu kararında mevzu bahis mntakalarda 700 rakıma kadar yükselen ve 40 kilometre derinliğe giden sahalardan da çay ziraatinin inkişaf ettirilmesine ve 35 bin dekar çay daha kurulmasına lüzum ve zaruret görülmektedir.

Çay sahasına dâhil mntakalar halkı fakruzaruret içerisinde. Bu mntakalarda yaşayan vatandaşlarımız tarlalarında ekmeklik ihtiyaçları için mısır ekmekten ve az miktarda fındık ve narenciye yetiştirmekten ve bu mahsullerin gelirleriyle hayatlarını pek sıkı şartlar altında idame ettirmektedirler. Çay sahası olarak tesbit olunan mntaka halkının mühim bir kısmı gurbete çıkarak kazandıkları parayı memleketlerinde bıraktıkları aileleri efradına yollamaktan ve uzun müddet evlerinden ve aile efratlarından ayrı yaşamaktadırlar. Beş sene sonra gelir temin edecek olan çay tarlaları için sermaye bağliyacık durumda değildirler. Bundan dolayıdır ki; çay bahçelerinin tevsiî tesisinde de himaye görmeleri ve kendilerine tesis masrafı olarak beher beşer veya beş yüz ağaç için 3788 sayılı Kanunla tesbit olunan esaslar dahilinde faizsiz ikrazatta bulunulması

teklif olunmuştur. İkras edilecek olan bu para sözü geçen kanun hükümlerine tevfikana ziraat işletmeleri kurumuna ve ahiren 4223 sayılı Kanuna tevfikana tekele satacakları yaş çay yaprağı bedelinden kesilmek suretiyle bahçelerin verim teminine başladığı altıncı seneden itibaren beş yıl içinde ödenecektir.

Memleketten dövizin çıkmasını önleyecek ve ileride döviz sağlayabilecek ve aynı zamanda bir muntazamın iktisaden kalkınmasını temin edecek olan bu iş için Ziraat Bankası ancak üç sene zarfında ve peyderpey 3 milyon beş yüz bin lira gibi çoğunsanmıyacak bir meblâğı tahsis etmiş bulunacaktır.

1949 yılı mahsulü olan üç muhtelif Rize çayının Londra'dan muayenesi hakkındaki raporun tercüme sureti

Londra : 16 Aralık 1949

Ben ve arkadaşlarım Türk çayı nünunelerini büyük bir alâka ile muayene ettik. Hiçbir şüpheye mahal olmaksızın bu çaylar bize şu kanaati veriyor ki, Rize'de çay işi ile meşgul olan kimseler işlerinde çok ehildirler. Bana bundan önce gönderdiğiniz, 1948 Nisan ayı nünuneleri hakkında gelen raporumda dermeyeran ettiğim tasnife ait mahzurlar tamamen bertaraf edilmiş ve bu çaylar mükemmel bir şekilde tasnif edilmiştir. F. O. P. tipi çayın biçimine gelince, sıkıca kıvrılmış temiz uzun ince ve siyah yapraklardan müteşekkil olup uzun zamandan beri Darjeeling ve Seylân çaylarında gördüklerimizden daha üstündür. Böyle bir yaprak çay Avrupa'nın hemen her yerinde büyük kolaylıkla satılabilir. B. O. P. çayı da muntazam iyi bir biçimde ve güzel renktedir. Orange Fanniks çayı ise parlak ve mergup altınbaşlı olup İran ve Ortadoğu piyasaları için son derecede cazip bir çaydır.

Çayın menkuuna gelince, katı olarak Darjeeling çeşnişi intibasını vermektedir. Hususiyle Formosa'nın siyah çayları arasında kalite mevsimi çaylarındaki çeşniye de benzemektedir. Çay harmanıcıları böyle bir çayı yüksek fiyatlı Darjeeling çayları ile karıştırıp fiyat tanzimi yapabilmek veya ağır tipteki müsait Assam çayları ile karıştırarak kıymetlendirmek için ararlar. Bu çayların hafif menkulu çaylarla karıştırılması doğru değildir. Çayların kıymetlerinin daha da artırılması için hafifçe yüksek harareten kurutma tecrübesi yapılmasının muvafık olacağını düşünüyoruz. Bu takdirde biraz yanık lezzet hâsıl olur. Ve Darjeeling vasfı da artmış olur. Hususiyle F. O. P. tipi çay bu tarza daha uygun görülmektedir. O. F. tipi çay ise bâzılarının mütalâa edeceği zengin bir lezzettedir. Birazcık fazla hararet bunun da umumi vasfını daha makbul yapabilir.

Neşredilmiş olan istatistiklerde gördüğüme göre Türkler Hindistan'dan 1948 ve 1949 yıllarında 568 bin kilo kadar çay ithal etmişlerdir. Türk Hükümeti son birkaç yıl içinde bizim kabul edemeyeceğimiz şartlarla ve altı aylık ihtiyaçları için takriben altı bin sandık çay satış teklifi aramaktadır. Şurasını bilmek istiyoruz ki, Rize çaylıklarından ne miktar çay istihsali beklenilmektedir. Acaba bu çaydan eenebi memleketlere ihraç edilecek midir? Bu yeni raporun sizi alâkadar edeceğini ümit ediyorum. Nünuneler kendi kutuları içinde iade edilmiştir.

Saygılarımı ve yeni yıl için pek iyi temennilerimi sunarım.

16 Aralık 1949

İmza

R. O. Mannell

(R. O. Mannell And. Co. Ltd. London)

RİZE MİLLETVEKİLİ İZZET AKÇAL ve 4 ARKADAŞININ TEKLİFİ

3788 sayılı Çay Kanununa ek Kanun

MADDE 1. — Bakanlar Kurulu kararıyle tesbit olunan mıntakalarda kurulmuş olan çay bahçelerine ilâveten 3788 sayılı Kanun hükümlerine tevfiakan Tarım Bakanlığının tâyin edeceği esaslar dairesinde 35 000 dekar çay bahçesi daha kurulur.

Bu bahçeler kuruluncaya kadar bahçe kuracaklara beher dekar için Ziraat Bankasınca ikraz edilecek paraların miktarı yüz liradır.

Bu ikrazat Çaycılar Yardımlaşma Kooperatifine girenlere yapılır ve 3 milyon 500 bin lirayı geçemez. Bu paradan bir milyon lirayı tecavüz etmiyecek miktarı çayın imali için ihtiyacı görülecek tesislere sarfolunabilir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya Adalet, İçişleri, Gümrük ve Tüketim, Maliye, Ekonomi ve Ticaret ve Tarım Bakanları memurdur.

Çoruh Milletvekili Mecit Bumin ve 4 arkadaşının Çay Kanununa ek kanun teklifi (2/77)

9 . XII . 1950

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

3788 sayılı Çay Kanununa ek olarak teklif eylediğimiz tasarımı Yüksek Meclise sunulmak üzere saygı ile takdim ediyoruz.

Çoruh Milletvekilleri

Dr. A. Gigin Dr. M. Bumin Dr. A. R. Sağlar M. Güney Z. Ural

GEREKÇE

Memleket içinde çay yetiştirilmesine dair olan 3788 sayılı Kanunun birinci maddesi çay zeriye-tine salih mıntakaları tâyinini Bakanlar Kuruluna bırakmakta idi. Buna binaen Bakanlar Kurulu 10 . V . 1940 tarih ve 12450 sayılı kararname ile Çoruh İlinin Hopa kazasıyla Trabzon ilinin Sürmene, Of Kazaları, Rize'nin de tamamını ziraat mıntakası olarak ayırmış idi. Bu karar üzerine Of Kazasının Rize hududundaki köylerden başlamak suretiyle pazar hududunun Rize'ye mücavir bulunan Kemer mıntakasına kadar sahil yolu üzerinde 65 kilometre boyunda ve içe doğru da 18 - 20 kilometre derinlikte 30 bin dönüm saha içinde çay bahçeleri kurulmuş. O zamanın icap ve şartları bakımından Hopa, Pazar, Sürmene ve Of Kazaları saha dışında bırakılmıştır.

30 bin dönümlük saha içinde dikilen çay ağaçlarından bir kısmı bakımsızlık ve bir kısmı da toprak kifayetsizliği yüzünden yüzde 20 - 25 nispetinde inkişaf edemiyerek tasfiye edilmiş olmasından halen Rize'de verim çağında 18 bin dönüm bahçe kalmıştır. Mevcut bahçelerden dönüm başına vasatı 47 - 48 kilo olmak üzere bu sene için 200 bin kilo kadar kuru çay alınacağı tahmin edilmesine göre daha da inkişaf eylediği zaman yani bundan 20 sene sonra nihayet dönüm başına 150 ile 180 kilodan bir milyon kilo kuru çay alınabileceği ümit edilmektedir.

Halbuki bahçelerin kurulduğu bundan 12 sene evvel memleketin çay ihtiyacı 860 - 900 ton radesinde iken bugün bu ihtiyaç 1400 tona yükselmiştir. Devamlı surette nüfusun artması ve köylerde dahi çay kullanmanın ihtiyaç halini alması göz önüne alınırca mevcut bahçelerin 30 sene sonra dahi memleket ihtiyacını karşılamıyacağını anlatmaktadır.

Memleketimizde Sürmene'den Rus hududuna kadar takriben 300 bin ve belki daha fazla çay

zeriyatına müsait saha mevcuttur. Bu saha içinde yetişecek çay cinsi ve evsaf bakımından dünyanın en iyi çayı olan Darjilin, Seylân ve Formoza çaylarına muadil olduğu 16 Aralık 1940 tarihli raporla tesbit edilmiştir. Bu itibarla çay bahçelerinin genişletilmesi halinde istihlâkin üstünde olacak olan istihsalin rekabetsiz dış piyasalardayaşatması da mümkündür.

Gerçi: İstanbul'a teslim bedeli 10 lira 16 kuruş olan bir kilo kuru çayımızın maliyeti Hindistan ve Seylân çaylarının toptan satış bedeli olan 4 - 6 liranın üstünde bulunmakta ise de zerriyatın tevsii ve istihsalin teksiri halinde şimdi kilosu yaş çayın 180 kuruşa alınması 150 kuruşa ve hattâ 100 kuruşa mübayaa edilmesi ve mevcut atelye ve fabrikaların modernleştirilmesinden de işçilik maliyetinden faydalanarak maliyet bedelinin hariç çaylar maliyeti olan 4 - 6 liraya ve belki biraz da noksana indirilmek imkânı sağlanmış olacaktır.

Bugün mevcut bahçelerden yirmi sene sonra âzami bir milyon kilo kuru çay alınabileceğine ve bu miktar çay hali hazır ihtiyaca kifayet etmediğine ve 20 sene sonraki istihlâk 2 milyonu geçeceğine göre Bakanlar Kurulu kararıyla tesbit edilen ve daha ziyade elverişli olan Hopa, Fındıklı ve Pazar kazalarında da çay bahçelerinin tesisine lüzum ve ihtiyaç bulunduğu kanaatindeyiz.

Kaldı ki bir taraftan deniz ve bir taraftan sarp yamaç dağların arasına sıkışmış ve kendilerine toprak vermek suretiyle yardım etmek imkânı da bulunmamış ve üç sene de bir defa almakta oldukları fındık mahsulü ile zaruri masraflarını karşılamıyacak ve geçen seneki ağır Kış yüzünden cüzi bir gelir getiren portakal ve mandalina ağaçlarının tamamen kurumuş olmaları hasebiyle daha 15 - 20 sene istifade edemeyecek duruma girmiş hülâsa yegâne gıda maddelerini teşkil eden mısırı temin edememelerinden dolayı çocuklarının nafakasını kazanmak üzere ömürlerinin üçte ikisini gurbette geçiren ve aile saadetini göremiyen bu mntaka halkının kalkındırılmasını sağlayacağına inandığımızdan dolayı teklif eylediğimiz bu kanunun Yüksek Meclise sunulmasını rica ederiz.

ÇORUH MİLLETVEKİLİ MECİT BUMİN VE 3 ARKADAŞININ TEKLİFİ

3788 sayılı Çay Kanununa ek Kanun

MADDE 1. — Bakanlar Kurulu kararıyla tesbit olunan mntakalarda kurulmuş olan çay bahçelerine ilâveten 3788 sayılı Kanun hükümlerine tevfikân Tarım Bakanlığının tâyin edeceği esaslar dairesinde 35 000 dekar çay bahçesi daha kurulur.

Bu bahçeler kuruluncaya kadar bahçe kuracaklara beher dekar için Ziraat Bankasınca ikraz edilecek paraların miktarı yüz liradır.

Bu ikrazat çaycılar yardımlaşma kooperatifine girenlere yapılır ve 3 milyon 500 bin lirayı geçemez. Bu paradan bir milyon lirayı tecavüz etmeyecek miktarı çayın imali için lüzumu görülecek tesislere sarfolunabilir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya Adalet, İçişleri, Gümrük ve Tekel, Maliye, Ekonomi ve Ticaret ve Tarım bakanları memurdur.

Tarım Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Tarım Komisyonu

Esas No. 2/76 ve 2/77

Karar No. 11

2 . II . 1951

Yüksek Başkanlığa

Rize Milletvekili İzzet Akçal ve 4 arkadaşı ile Çoruh Milletvekili Mecit Bumin ve 3 arkadaşının, Yüksek Başkanlığınıza sunulup komisyonunuza havale buyurulan Çay Kanununa ek Kanun teklifleri teklif sahipleriyle Hükümet temsilcileri huzurunda incelenip görüşüldü.

Yapılan müzakerelerde ve ilgili Bakanlıklar yetkilileri tarafından verilen izahat dinlendikten sonra maddelerin görüşülmesine geçildi ve neticede:

3788 sayılı Çay Kanununa ek Kanun teklifinin birinci maddesinin birinci fıkrası (Bir üyenin dekarın miktarının kaydedilmemesi) suretindeki muhalefetine karşı ekseriyetle, ikinci fıkrası ittifakla ve üçüncü fıkrasının (Bu paradan bir milyon lirayı tecavüz etmeyecek miktarı çayın imali için lüzumu görülecek tesislere sarfolunabilir) şeklindeki son cümlesi ise tamamen çıkarılmak suretiyle ikinci ve üçüncü maddeler de aynen kabul edildi ve öncelik, ivediliği kararlaştırıldı.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna ve-rilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Tarım Ko. Baş.	Sözcü	Kâtip
Manisa	Balıkesir	Afyon K.
S. Mahcıoğlu	A. Kocabnykoğlu	S. Torfilli
Afyon K.	Malatya	Bolu
A. Güler	A. Tekelioğlu	M. Daynoğlu
Bursa	Bursa	Çankırı
S. Herkmen	S. Karacabey	K. Atakurt
Denizli	Elâzığ	Erzurum
R. Tavashoğlu	S. Ergene	S. Erduman
Gazianteb		Giresun
(*) Muhalefet serhim vardır.	A. N. Duyduk	
E. Cenani		
Hatay	İçel	Kastamonu
T. Sökmen	S. İnankur	S. Kantarel
İmzada		
bulunamadı		

Kastamonu	Kars	Kayseri
M. A. Mühtö	V. Koçulu	E. Develioğlu
Kayseri		Kırklareli
(**) Muhalefet serhim vardır.		F. Filiz
M. Özdemir		
Konya	Malatya	Maraş
A. Çilingir	H. Doğan	A. Kadoğlu
Niğde		Ordu
F. Köşkeröğlu		A. Topaloğlu
(**) Muhalefet serhim vardır.		
Seyhan		Tekirdağ
T. Çoşkun		Ş. Mocan

(*) Yapılacak ikrazların yalnız Çaycılar Yardımlaşma Koperatifi üyelerine hasredilmesi bu kooperatif üyeleri lehine bir imtiyaz yaratacaktır. Bu cihet hiçbir tarafa bağlı bulunmayan müteşebbisleri yardımdan mahrum bırakacak olduğu gibi serbest iradelerin ve müşterek menfaatlerin mahsulü olması lâzımgelen kooperatifi de bu mahiyetinden tecrit edecektir.

İkrazın istekli her vatandaşa yapılması gerektiği kanaatinde olduğumdan tasarının bu fıkrasına muhalifim.

Gazianteb
Ekrem Cenani

(**) Birinci maddenin birinci fıkrasındaki (35 000 dekar çay bahçesi daha kurulur) kaydı ihtisasa taallük eden bir keyfiyet taşıdığından miktar tâyininin Tarım Bakanlığına bırakılması icabettiğine kani bulunmaktayız. Bu itibarla birinci maddenin bu fıkrasına muhalif bulunduğumuzu arz ederiz.

Kayseri
Mehmet Özdemir

Niğde
Fahri Köşkeröğlu

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 2/76 ve 2/77

Karar No. 57

25 . II . 1951

Yüksek Başkanlığa

Rize Milletvekilleri İzzet Akçal ve beş arkadaşının 3788 sayılı Çay Kanununa ek olarak hazırladıkları Kanun teklifiyle Çoruh Milletvekili Mecit Bumin ve arkadaşlarının yine Çay Kanununa ek olmak üzere yaptıkları kanun teklifi Tarım Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza verilmekle Maliye Bakanı Hasan Polatkan, Gümrük ve Tekel Bakanı Nuri Özsan, Ekonomi ve Ticaret Bakanı Zühtü Velibese ve Tarım Bakanı Nihat İyriboz hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

İzzet Akçal ve arkadaşlarının teklifine göre 3788 sayılı Çay Kanunu hükümleri dairesinde Rize'de çay ziraatine salih arazide tesbit edilen 30 000 dekarlık sahanın tesisinden bugüne kadar geçmiş olan müddet zarfında çayın bu mıntaka için en verimli bir ziraat olduğu anlaşılmış olduğundan mevcuda ilâveten bu sahanın 35 000 dekar daha artırılması ve bunun neticesi olarak Ziraat Bankasınınca evvelki bahçeler için temin edilen kredinin esasları dairesinde ve beher dekar için 100 lira verilmek kaydıyla yeni saha için de faizsiz 3,5 milyonluk bir kredi sağlanması ve bu kredinin çaycılar kooperatifine dâhil olan çay bahçesi sahiplerine ikraz edilmesi istenilmektedir.

Mecit Bumin ve arkadaşlarının teklifi ise yeniden bir çay sahası tesbit ve burada çay bahçeleri tesis ve bu sahanın yukarda sözü edilen önerenin esasları dairesinde 40 000 dekar olarak tesbit edilmesi istenilmektedir.

Her iki teklif Tarım Komisyonunca birleştirilmiş ve yeniden tesisi istenilen sahanın 35000 dekar olması esası kabul edilmiştir.

Komisyonumuz, hakikaten nüfusu kesif, arazisi dar ve hassaten son yıllarda vukuagelen don sebebiyle, narenciye bahçelerinde husule gelen hasarın bu mıntaka ahalisinin geçimini güçleştirdiğinden çay ziraatine elverişli olan bu mıntakada mevcut çay bahçelerinin tevsiinin münasip olacağı göz önünde bulundurarak teklifi esas itibariyle kabule şayan bulmuştur.

Ekonomi ve Ticaret ve Tarım Bakanlarının

verdikleri bilgiye göre:

Rize çayının vasıf itibariyle üstün kaliteli dünya çayları arasında bulunduğu ve halen ithal edilmekte bulunan çaylara nazaran faik evsafıta olduğu, çoğaltılması ve tekâmül ettirilerek maliyetinin indirilmesi takdirinde ihracının dahi bahis mevzuu olabileceği Ekonomi Bakanı tarafından beyan edilmiş bulunmaktadır. Bugünkü maliyetin fazla oluşunun, kısmen çaylıkların henüz körpe oluşu ve nispeten yaşlı bulunan fidanların ise kanunun derpiş ettiği bakım ve mura-kabeden mahrum edilmiş olmasından ileri geldiği ve fakat bundan böyle kanun ahkâmının itina ile tatbik edilmesi halinde randımanın artması suretiyle maliyetin düşeceği kanaati komisyonumuzda Tarım Bakanı tarafından belirtilmiş bulunmaktadır. Bu suretle bir müddet daha himayeye muhtaç olan bu çay mevzuunun ileride bu mıntaka halkı için faydalı ve himayeye lüzum göstermez bir hale gelebileceği anlaşılmıştır.

Tekel Bakanı, daha ziyade teknik olan beyanatında bu çayın iyi bir çay nevi olduğu, ancak bugünkü maliyetinin bâzı zaruri âmillerin tesiriyle yüksek bulunması yüzünden ithal çaylarıyla paçal yapılmak suretiyle harmanlara ithal edildiği ve bu yıl istihsalin 200 tona baliğ olacağı ve bahçeler yaşlandıkça, bakıma itina edildikçe istihsalin yıldan yıla artacağı ve bugün 1500 ilâ 1600 ton kadar olan memleket ihtiyacının mühim bir kısmını temin edeceği ve hattâ dünyanın günden güne değişmekte olan ekonomik ve sosyal durumu karşısında bu sahada elde edilecek çay mahsulünün gün geçtikçe daha kıymetli bir meta halini almak istidadında bulunduğu ve çay mevzuunun bugün ancak tek el maddesi olarak himayesinin mümkün olduğu, tekelden çıkarılması takdirinde mevcut gümrük anlaşmalarının, tarife yoluyla bir himaye tesisine elverişli bulunmadığı, ve ancak prim usulüyle yapılacak bir himayenin mevzubahis olacağı ifade edilmiştir.

Maliye Bakanı bu mevzuun halen suni ola-

rak ve Muvazenei Umumiyyeden yapılan yardımlarla ayakta bulunduğunu ve bunun kendi başına yaşayabilecek bir mevzu haline bir an evvel getirilmesi fikrinde olduğunu açıklamıştır.

Yapılan görüşmelerde de mevzuun tebellür eden başlıca esasları şu noktalarda toplanmıştır:

a) Bu mıntaka, dünya çay mıntakalarının iklim şartlarını tamamiyle câmi olduğundan çay ziraatine elverişlidir;

b) Arazi bayırlı ve çok yokuşlu bir halde olduğundan şimdilik başka ziraat yapmaya müsait görülmemiştir

c) Nüfus kesafeti fazla olduğundan bu topraklardan göç temayülünde bulunan halkı geçindirecek ekonomik ve sosyal tesiri bulunan yeni ve esaslı bir geçim vasıtasının temini zaruridir.

d) Bu sebeplerle mevcut 30 000 dekarlık çay mıntakasına daha 35 000 dekarın ilâvesi suretiyle yeni bahçeler tesisi uygundur.

e) Yeni tesis edilecek bahçelerin sahiplerine faizsiz yardım yapılması ve bu yardımın 3788 sayılı Kanunun 5 nci maddesinde beş ar veya beş yüz ağaç için kabul edilmiş bulunan yirmi lira yerine, bugünkü iktisadi şartlar ve konjonktür yükselişi nazara alınarak 2,5 misli artırılmak suretiyle beher dekar veya bin ağaç için 3 taksitte 100 liraya kadar ödeme yapılması ve bu faizsiz kredinin 3,5 milyon lirayı geçmemesi ve kredinin tevziinde evvlâ geçimi dar olan halkın tercih edilmesi,

f) 3788 sayılı Kanunun bilhassa Tarım Bakanlığına tahmil ettiği bakıma nezaret, zirai irşat ve gübre yardımı gibi hususata tamamiyle riayet olunarak eski mıntakada bu kanuni vazifelerin şimdiye kadar yapılmaması sebepleriyle hâsıl olan verimsizlik vaziyetinin bu yeni tesis-

lerde de meydana gelmemesi behemehal temin edilmelidir.

g) Hükümet himayesinin, bahçelerin randımanlı hale gelmesine kadar devamında zaruret vardır.

h) Para yardımının seyyanen bütün bahçe sahiplerine yapılması ve yalnız kooperatif üyelerine yapılması hakkındaki teklifin yerinde olmadığı.

Komisyonumuz, yukarda arzedilen esaslar dahilinde 3788 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin (B) fıkrasıyla 5 nci maddesini değiştirmek suretiyle maksadın istihsalinin mümkün olduğunu görmüş ve teklif sahipleri de buna muvafakat etmiş bulduklarından tasarımı bu esas daire-sinde yeniden tanzim etmiştir.

Tanzim edilen yeni kanun tasarısı ziraat mevsiminin gelmiş bulunması ve bu işin daha bir sene tehhürüne meydan verilmemesi maksadiyle ivedilikle görüşülmesi dileğiyle Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
İstanbul	Burdur	Çanakkale
E. Adakan	F. Çelikbaş	E. Kalafat
Kâtip		
Bursa	Afyon K.	Ankara
H. Şaman	A. Veziroğlu	M. Bayramoğlu
Balıkesir	Bolu	Çanakkale
E. Budakoğlu	M. Güçbilmez	K. Akmanlar
Gümüşane	İstanbul	Kırklareli
K. Yürükoğlu	F. Sayımer	Ş. Bakay
Maraş	Rize	Seyhan
N. Ökmen	O. Kavrakoğlu	Dr. S. Barı
Sivas		Urfa
H. İmre		Dr. F. Ergin

TARIM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

3788 sayılı Çay Kanununa ek kanun teklifi

MADDE 1. — Bakanlar Kurulu kararıyle tesbit olunan mintakalarda kurulmuş olan çay bahçelerine ilâveten 3788 sayılı Kanunun hükümlerine tevfikân Tarım Bakanlığının tâyin edeceği esaslar dairesinide 35 000 dekar çay bahçesi daha kurulur.

Bu bahçeler kuruluncaya kadar bahçe kuracaklara beher dekar için Ziraat Bankasıncâ ikraz edilecek paraların miktarı 100 liradır.

Bu ikrazat çaycılar yardımlaşma kooperatifine girenlere yapılır. Ve 3 milyon 500 bin lirayı geçemez.

MADDE 2. — Teklif sahibinin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklif sahibinin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Çay hakkındaki 3788 sayılı Kanunun bâzi maddelerini değiştiren Kanun tasarısı

MADDE 1. — 27 . III . 1940 tarihli ve 3788 sayılı Kanunun 4 nci maddesinin (b) fıkrası aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmiştir:

«Çay bahçesinin beher dekarı veya 1000 ağacı için birer sene arayla 3 defada 100 liraya kadar faizsiz para ikraz ettirir. Bu paranın ikraz şekli, şartları, zaman ve miktarı Bakanlıkça tesbit olunur.»

MADDE 2. — Aynı kanunun 5 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Mevcut çay bahçelerine ilâveten 35 000 dekar had dahilinde, yeni çay bahçesi kuruluncaya kadar bahçe kuracaklara 4 nci maddenin (b) fıkrası gereğince vukubulacak ikrazat 3,5 milyon lirayı geçemez. Her bütçe yılı içinde ikraz edilen para Tarım Bakanlığının mütaakıp yıl bütçesine konulacak olan ödenekten Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına faizi ile birlikte ödenir.»

MADDE 3. — Bu kanunu yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Adalet, İçişleri, Gümrük ve Tekel, Maliye, Ekonomi ve Ticaret ve Tarım Bakanları yürütür.